



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**  
**ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ**  
**ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

**ΓΝΩΜΗ Δ 28/2021**  
**(του αρ. 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011)**

Στην Αθήνα σήμερα 6 Μαΐου 2021 ημέρα Πέμπτη και ώρα 9:30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα, στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Αναπληρωτής Πρόεδρος: Μιχαήλ Εκατομμάτης (Προεδρεύων)
2. Μέλη:
  - Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
  - Μαρία Στυλιανίδου (μέσω τηλεδιάσκεψης)
  - Ερωφίλη Χριστοβασίλη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
  - Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)
  - Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, Π.Ε. Διοικητικού-Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Μαρία Παναγοηλιοπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., Προϊσταμένη Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν, δια τηλεδιασκέψεως, η εισηγήτρια και Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίες και αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

**Θέμα:** Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, επί αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, προκειμένου για την ανάθεση, χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, δημοσίων συμβάσεων προμήθειας δέκα (10) ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του Εθνικού Συστήματος Υγείας, για το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων τριακοσίων ευρώ (€ 500.300) χωρίς ΦΠΑ, κατ' εφαρμογή του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2021 (Α' 44).

1. Με το με α.π. ΥΓ 238/28.04.2021 έγγραφο της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Οικονομικών (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2548/28.04.2021), μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, ζητείται από το Υπουργείο Οικονομικών η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, ως ισχύει, περί προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση, χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, δημοσίων συμβάσεων προμήθειας δέκα (10) ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του Εθνικού Συστήματος Υγείας, για το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων τριακοσίων ευρώ (€ 500.300) χωρίς ΦΠΑ, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, ήτοι για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλεται σε απρόβλεπτη κατάσταση, κατ' εφαρμογή του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2021 (Α' 44/26.3.2021).

## **I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**

2. Από τη μελέτη των στοιχείων και εγγράφων του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

**2.1** Όπως επικαλείται η αιτούσα αναθέτουσα αρχή, ήτοι το Υπουργείο Οικονομικών, η διαδικασία διαπραγμάτευσης για την προσφυγή στην οποία υποβάλλεται το υπό κρίση αίτημα παροχής σύμφωνης γνώμης, γίνεται κατ' εφαρμογή του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2021 (Α' 44), το οποίο αναφέρει τα εξής:

*«1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από σχετικό αίτημα του Υπουργού Υγείας, διατίθενται, τα χρηματικά ποσά που συγκεντρώθηκαν έως και την ημέρα έναρξης ισχύος του παρόντος στον ειδικό λογαριασμό «Είσπραξη δωρεών προς αποπληρωμή εκτάκτων δαπανών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19» προς το σκοπό της αγοράς δέκα (10) ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Το ΕΚΑΒ συγκροτεί τριμελή Επιτροπή για την καταγραφή των αναγκών προδιαγραφών των ασθενοφόρων και κοινοποιεί τις προδιαγραφές αυτές στο Υπουργείο Οικονομικών ως φορέα υλοποίησης της αγοράς των ασθενοφόρων με το ισόποσο χρηματικό ποσό. Σκοπός της διάθεσης των χρηματικών ποσών είναι η αξιοποίηση των ασθενοφόρων σε κάθε περίπτωση έκτακτου κινδύνου δημόσιας υγείας που επιβάλλει την αύξηση της δυνατότητας διακομιδών από το ΕΚΑΒ προς όλα τα νοσοκομεία της χώρας.*

*2. Η προμήθεια των δέκα (10) ασθενοφόρων διενεργείται από το Υπουργείο Οικονομικών, ως αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τους ορισμούς της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α' 147), με τις τεχνικές προδιαγραφές που του διαβιβάζονται από το ΕΚΑΒ και εντός προθεσμίας οκτώ (8) ημερών από την διαβίβαση σε αυτό των αναγκαίων τεχνικών προδιαγραφών των ασθενοφόρων.*

Για την έναρξη της διαδικασίας απευθύνεται πρόσκληση σε πέντε (5) τουλάχιστον προμηθεύτριες εταιρίες, οι οποίες έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία και φήμη στην προμήθεια ασθενοφόρων, προκειμένου να υποβάλουν την προσφορά τους εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την πρόσκληση. Οι υποβληθείσες προσφορές διαβιβάζονται στην ανωτέρω τριμελή επιτροπή, η οποία διενεργεί τον έλεγχο της συμβατότητας των προδιαγραφών αυτών με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές. Αποκλειστικά κριτήρια επιλογής του αναδόχου είναι, αφενός, η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής και, αφετέρου, η επί ποινή αποκλεισμού εκτέλεση και παράδοση της συγκεκριμένης προμήθειας εντός τριών (3) μηνών από την υπογραφή της οικείας σύμβασης.

3. Μετά την υλοποίηση της ανάθεσης και την προμήθεια των ασθενοφόρων αυτά παραδίδονται από τον Υπουργό Οικονομικών στον Υπουργό Υγείας για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ΕΚΑΒ. Επτά (7) ασθενοφόρα διατίθενται ισομερώς στις ΥΠΕ και τρία (3) ασθενοφόρα διατίθενται ισομερώς στις ΥΠΕ Αττικής, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος και Μακεδονίας.»

Επισημαίνεται, στο σημείο αυτό, ότι η ως άνω νομοθετική ρύθμιση περιλήφθηκε σε τροπολογία που κατατέθηκε σε σχέδιο νόμου από το Υπουργείο Οικονομικών, στη δε Ανάλυση Συνεπειών της (προτεινόμενης) ρύθμισης αναφέρονται τα κάτωθι: «Με την προτεινόμενη ρύθμιση σκοπείται η στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των συνεπειών της πανδημίας του COVID-19 ενίσχυση των αναγκών του ΕΚΑΒ και του Εθνικού Συστήματος Υγείας με την προμήθεια δέκα ασθενοφόρων. [...] Το έργο της ενίσχυσης των αναγκών του ΕΚΑΒ, που σε κάθε περίπτωση θα συμβάλλει στη γενικότερη ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Υγείας, παρίσταται ως αδήριτη ανάγκη για την αντιμετώπιση της πίεσης που υφίστανται οι μονάδες υγείας εν μέσω και του τρίτου κύματος της πανδημίας. [...] Αφορά τις μονάδες υγείας και το σύνολο της κοινωνίας. [...] Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται η διάθεση των χρηματικών ποσών που συγκεντρώθηκαν από δωρεές φυσικών και νομικών προσώπων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19 και η επιτάχυνση των διαδικασιών προμήθειας ασθενοφόρων. [...] Η προτεινόμενη ρύθμιση θα επιφέρει θετικά αποτελέσματα στο σύστημα υγείας αλλά και στην κοινωνία καθώς δια της προμήθειας των 10 ασθενοφόρων ενισχύεται το ΕΚΑΒ ενόψει και της εξελισσόμενης πανδημίας Covid-19 [...] Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται να διατεθούν τα χρηματικά ποσά που συγκεντρώθηκαν στον ειδικό λογαριασμό «Είσπραξη δωρεών προς αποπληρωμή εκτάκτων δαπανών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19», ο οποίος συστήθηκε δυνάμει της υπ' αρ. 2/16250/3.4.2020 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών. Τα χρήματα θα διατεθούν για την προμήθεια 10 ασθενοφόρων, η οποία διενεργείται από το Υπουργείο Οικονομικών ως αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που του διαβιβάζονται από το ΕΚΑΒ. Μετά την υλοποίηση της ανάθεσης και την προμήθεια των ασθενοφόρων, αυτά παραδίδονται από τον Υπουργό Οικονομικών στον Υπουργό Υγείας για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ΕΚΑΒ. Επτά ασθενοφόρα θα διατεθούν ισομερώς στις επτά ΥΠΕ και τρία ασθενοφόρα θα διατεθούν ισομερώς στις μεγαλύτερες ΥΠΕ, ήτοι στις ΥΠΕ Αττικής, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος και Μακεδονίας [...].»

2.2. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η σύσταση του ειδικού λογαριασμού που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2011, προβλέφθηκε με την υπ' αρ. 2/16250/3.4.2020 (Β' 1164) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Σκοπός του λογαριασμού είναι η συγκέντρωση χρημάτων από δωρεές πάσης φύσεως φυσικών προσώπων, νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κ.λπ., για τη

χρηματοδότηση εκτάκτων δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού προς αντιμετώπιση των συνεπειών του κορωνοϊού Covid-19, όπως εν προκειμένω.

Όπως επικαλείται η αιτούσα αναθέτουσα αρχή, «η μεγάλη πίεση που έχει προκληθεί στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (εφεξής «Ε.Σ.Υ.») λόγω της πρωτόγνωρης παγκόσμιας υγειονομικής συγκυρίας απαιτεί άμεσες και λειτουργικές λύσεις, οι οποίες θα συμβάλουν με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο στη διαχείριση της κρίσης. Για τον σκοπό αυτό, η πολιτεία έχει ήδη λάβει πληθώρα μέτρων για την ενίσχυση του Ε.Σ.Υ., ενώ και οι πολίτες έχουν συνεισφέρει σημαντικά με δωρεές Μονάδων Εντατικής Θεραπείας. Πέραν, όμως, των ανωτέρω, τα νοσηλευτικά ιδρύματα παρουσιάζουν πλέον μεγάλη ανάγκη από ασθενοφόρα, προκειμένου να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις ιδιαίτερα αυξημένες και συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες διακομιδής ασθενών με κορωνοϊό ενόψει της έξαρσης του τρίτου κύματος της επιδημίας λόγω της εμφάνιση ταχύτερα μεταδοτικών μεταλλάξεων του κορωνοϊού».

**2.3** Περαιτέρω, σύμφωνα με το υπ' αρ. πρωτ. 16912/15.04.2021 έγγραφο αίτημα του ΕΚΑΒ προς τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο επισυνάπτεται στο υπό κρίση αίτημα, εκτιμάται ως αναγκαία και κατεπείγουσα η ενίσχυση του εξοπλισμού του ΕΚΑΒ με δέκα (10) επιπλέον ασθενοφόρα για την διακομιδή των πασχόντων από κορωνοϊό ασθενών.

Συγκεκριμένα, το ανωτέρω έγγραφο του ΕΚΑΒ προς το Υπουργείο Οικονομικών αναφέρει τα εξής:

«ΘΕΜΑ: "Αίτημα διάθεσης δέκα (10) ασθενοφόρων στο ΕΚΑΒ"

Σας γνωρίζουμε ότι στο πλαίσιο των εκτάκτων συνθηκών, λόγω της σοβαρής υγειονομικής κρίσης που μασιτίζει και τη χώρα μας, η οποία προκλήθηκε από την εξάπλωση του κορωνοϊού COVID 19, το ΕΚΑΒ ως μοναδικός δημόσιος φορέας παροχής επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, έχει επιφορτιστεί επιπρόσθετα με την διακομιδή πασχόντων από κορωνοϊό σε κατάλληλο Υγειονομικό Σχηματισμό ή σε αντίστοιχο Υγειονομικό Σχηματισμό για νοσηλεία. Εξ' αυτού του λόγου απαιτείται άμεσα ενίσχυση της επιχειρησιακής δράσης του ΕΚΑΒ, ώστε να καταστεί δυνατή η ανταπόκρισή του στην εκτέλεση των αυξημένων διακομιδών ασθενών.

Δεδομένου ότι ο στόλος των ασθενοφόρων και κινητών μέσων που διαθέτει σήμερα το ΕΚΑΒ δεν επαρκεί για την κάλυψη και εξυπηρέτηση των αυξημένων αναγκών, όπως έχουν διαμορφωθεί, λόγω των επαπειλούμενων εκτάκτων κινδύνων δημόσιας υγείας, εκτιμούμε ότι η αξιοποίηση των δέκα (10) ασθενοφόρων, που θα αποκτηθούν από την διάθεση χρηματικών δωρεών με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, δυνάμει του άρθρου 12 Ν. 4787/2021 (ΦΕΚ Α 44/2021), από το ΕΚΑΒ, θα ενισχύσει αποτελεσματικά και καθοριστικά την επιχειρησιακή δράση του στην διακομιδή των πασχόντων με COVID 19 για την προάσπιση της δημόσιας υγείας.

Για όλους τους παραπάνω λόγους ευελπιστούμε στην διάθεση των παραπάνω δέκα (10) ασθενοφόρων στο ΕΚΑΒ, κατά το δυνατόν συντομότερο χρονικό διάστημα [...]

**2.4** Εν συνεχεία, το ΕΚΑΒ απέστειλε προς τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών το με αρ. πρωτ. 17885/21.04.2021 έγγραφο αίτημά του περί διάθεσης δέκα (10) ασθενοφόρων στο ΕΚΑΒ, ως συμπληρωματικό στο προαναφερθέν με αρ. πρωτ. 16912/15.04.2021 αίτημά του, στο οποίο αναφέρει ρητώς ότι:

«[...] Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού εγγράφου μας, σας γνωρίζουμε ότι, λόγω της σοβαρής υγειονομικής κρίσης που μασιτίζει και τη χώρα μας, η οποία προκλήθηκε από την εξάπλωση του κορωνοϊού COVID 19, το ΕΚΑΒ ως μοναδικός δημόσιος φορέας παροχής Επείγουσας Προνοσοκομειακής Φροντίδας σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, έχει επιφορτιστεί επιπρόσθετα με την διακομιδή πασχόντων από κορωνοϊό σε κατάλληλο Υγειονομικό Σχηματισμό ή σε αντίστοιχο

Υγειονομικό Σχηματισμό για νοσηλεία. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία μας οι διακομιδές εκτάκτων περιστατικών, στην Αθήνα, από τον Δεκέμβριο 2020 έως και τον Μάρτιο 2021 ανέρχονται σε **110.557**. Αναλυτικότερα:

<b>Περίοδος</b>	<b>Διακομιδές</b>
1/12/2020 – 31/12/2020	24.416
01/01/2021 -31/01/2021	26.198
01/02/2021 – 28/02/2021	26.603
01/03/2021 – 31/03/2021	33.340
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>110.557</b>

[...]

Για όλους τους παραπάνω λόγους και δεδομένης της κορύφωσης της υγειονομικής κρίσης της πανδημίας του Sars-Cov-2, θεωρούμε ότι καθίσταται επιτακτική η διάθεση των παραπάνω δέκα (10) ασθενοφόρων στο ΕΚΑΒ, κατά το δυνατόν συντομότερο χρονικό διάστημα [...].

**3.** Κατόπιν των ανωτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών, με το με α.π. ΥΓ 238/28.04.2021 έγγραφο της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2548/28.04.2021), μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, ζητά την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, ως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει στη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων προμήθειας δέκα (10) ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του Εθνικού Συστήματος Υγείας, για το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων τριακοσίων ευρώ (€ 500.300) χωρίς ΦΠΑ, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, ήτοι για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης που οφείλεται σε απρόβλεπτη κατάσταση, κατ' εφαρμογή του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2021 (Α' 44/26.3.2021).

Όπως επισημαίνει το Υπουργείο Οικονομικών: «Συμπερασματικά, το ΕΚΑΒ και το Εθνικό Σύστημα Υγείας θα πρέπει να ανταποκριθούν άμεσα και αποτελεσματικά στις αυξανόμενες και έκτακτες απαιτήσεις λόγω του τρίτου κύματος της πανδημίας αλλά και των μεταλλάξεων του κορωνοϊού, και στην ανάγκη ταχείας διακομιδής των ασθενών στα Νοσοκομεία-Covid για νοσηλεία.

Για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης κατεπείγουσας ανάγκης λόγω της απρόβλεπτης περίπτωσης της εξάπλωσης του κορωνοϊού, όπως στοιχειοθετείται ανωτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών κρίνει σκόπιμη την διάθεση των χρηματικών ποσών που έχουν συγκεντρωθεί στον ειδικό λογαριασμό «Είσπραξη δωρεών προς αποπληρωμή εκτάκτων δαπανών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19» για την προμήθεια δέκα (10) ασθενοφόρων.

Ως εκ τούτου, αιτούμαστε την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. για την προσφυγή στη διαδικασία του εδαφίου γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 για την ταχύτερη σύναψη των σχετικών συμβάσεων προμήθειας για το καθαρό ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων τριακοσίων ευρώ (€ 500.300)».

## **II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

**4. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν.4013/2011**, όπως ισχύει, ορίζει τα ακόλουθα: «2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) [...] Ειδικότερα: δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές emπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα «προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών» από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη τη Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφαση της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπασ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον «εργάσιμες» ημέρες. [...]».

**5. Στις διατάξεις του άρθρου 2 («Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)»)** του ν. **4412/2016** «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016) προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: 1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 [...], 5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...] 8) ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, [...]».

**6. Η διάταξη του άρθρου 5 («Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)»)** του **ιδίου ως άνω νόμου** ορίζει ότι: «Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 144.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα III του Προσαρτήματος Α' προϊόντα, γ) 214.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον

τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα III του Προσαρτήματος Α', [...]».

Ακολουθως, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30ής Οκτωβρίου 2019, τα κατώτατα όρια εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ από 1/1/2020 διαμορφώθηκαν ως εξής: «1) Το άρθρο 4 τροποποιείται ως εξής: α) στο στοιχείο α), το ποσό «5 548 000 EUR» αντικαθίσταται από το ποσό «5 350 000 EUR», β) στο στοιχείο β), το ποσό «144 000 EUR» αντικαθίσταται από το ποσό «139 000 EUR», γ) στο στοιχείο γ), το ποσό «221 000 EUR» αντικαθίσταται από το ποσό «214 000 EUR».

**7. Στις διατάξεις των παρ. 1, 3, 4 και 9 του άρθρου 6** («Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)») του ιδίου ως άνω νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαιρέσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...] 3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. 4. Η εκτιμωμένη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]».

**8. Στο άρθρο 32** («Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)») παρ. 2 περ. γ' του ιδίου ως άνω νόμου ορίζεται ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».

**9. Στο άρθρο 32Α του ιδίου ως άνω νόμου** ορίζεται ότι: «Εξαιρούνται της υποχρεωτικής εφαρμογής των άρθρων 22 παράγραφοι 1, 36, 72 παράγραφος 1 περίπτωση α', 79 παράγραφοι 1 έως 4, και 221 παράγραφοι 8 και 9, οι ακόλουθες περιπτώσεις του άρθρου 32:

α) όπου η δυνατότητα ανάθεσης περιορίζεται σε έναν προκαθορισμένο συμμετέχοντα, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 2, με την παράγραφο 3, με την περίπτωση β' της παραγράφου 4 και την παράγραφο 6, β) λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της ανάθεσης σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 2, ή γ) λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της συναλλαγής στην περίπτωση προμηθειών που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 4.

Στις περιπτώσεις α' και β' η διαδικασία διεξάγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στους όρους της πρόσκλησης, όπου υπάρχει, και η αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να γίνεται σε ενιαίο στάδιο με την ανάθεση της σύμβασης. Στην περίπτωση γ' δεν απαιτείται προηγούμενη πρόσκληση και η

διαδικασία διεξάγεται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συναλλαγής. Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης γίνεται από τριμελές όργανο, το οποίο συγκροτείται από την Αναθέτουσα Αρχή και εισηγείται προς το αποφαινόμενο όργανο για κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την ανάθεση της σύμβασης».

**10. Στην παρ. 1 του άρθρου 376** («Μεταβατικές διατάξεις (άρθρα 90 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 106 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)») του ως άνω νόμου προβλέπεται ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, [...] που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 3 έως 221), [...], και η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με τα άρθρα 61, 120, [...] λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου».

**11. Στο άρθρο 379** «Έναρξη ισχύος» (άρθρα 90 παράγραφοι 1-2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 106 παράγραφοι 1-2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) του ως άνω νόμου προβλέπεται ότι: «1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του [...]».

**12. Στο άρθρο 142 « Έναρξη ισχύος Μέρους Α' » του ν. 4782/2021** (Α' 36/2021) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» προβλέπεται ότι:

«1. Η ισχύς των διατάξεων:

α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016,

β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 55, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131, 134 και 138,

γ) του άρθρου 108, κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016,

δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021.

2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α' της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.»

**13. Στο ν. 4787/2021 (Α' 44/26.03.2021), και ειδικότερα στο άρθρο δωδέκατο αυτού,** προβλέπεται ότι: «1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από σχετικό αίτημα του Υπουργού Υγείας, διατίθενται, τα χρηματικά ποσά που συγκεντρώθηκαν έως και την ημέρα έναρξης ισχύος του παρόντος στον ειδικό λογαριασμό «Είσπραξη δωρεών προς αποπληρωμή εκτάκτων δαπανών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19» προς τον σκοπό της αγοράς δέκα (10) ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Το ΕΚΑΒ συγκροτεί τριμελή Επιτροπή για την καταγραφή των αναγκών προδιαγραφών των ασθενοφόρων και κοινοποιεί τις προδιαγραφές αυτές στο Υπουργείο Οικονομικών ως φορέα υλοποίησης της αγοράς των ασθενοφόρων με το ισόποσο χρηματικό ποσό. Σκοπός της διάθεσης των χρηματικών ποσών είναι η αξιοποίηση των



ασθενοφόρων σε κάθε περίπτωση έκτακτου κινδύνου δημόσιας υγείας που επιβάλλει την αύξηση της δυνατότητας διακομιδών από το ΕΚΑΒ προς όλα τα νοσοκομεία της χώρας.

2. Η προμήθεια των δέκα (10) ασθενοφόρων διενεργείται από το Υπουργείο Οικονομικών, ως αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τους ορισμούς της περ. γ` της παρ. 2 του [άρθρου 32](#) του ν. [4412/2016](#) (Α`147), με τις τεχνικές προδιαγραφές που του διαβιβάζονται από το ΕΚΑΒ και εντός προθεσμίας οκτώ (8) ημερών από την διαβίβαση σε αυτό των αναγκαίων τεχνικών προδιαγραφών των ασθενοφόρων. Για την έναρξη της διαδικασίας απευθύνεται πρόσκληση σε πέντε (5) τουλάχιστον προμηθεύτριες εταιρίες, οι οποίες έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία και φήμη στην προμήθεια ασθενοφόρων, προκειμένου να υποβάλουν την προσφορά τους εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την πρόσκληση. Οι υποβληθείσες προσφορές διαβιβάζονται στην ανωτέρω τριμελή επιτροπή, η οποία διενεργεί τον έλεγχο της συμβατότητας των προδιαγραφών αυτών με τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές. Αποκλειστικά κριτήρια επιλογής του αναδόχου είναι, αφενός, η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής και, αφετέρου, η επί ποινή αποκλεισμού εκτέλεση και παράδοση της συγκεκριμένης προμήθειας εντός τριών (3) μηνών από την υπογραφή της οικείας σύμβασης.

3. Μετά την υλοποίηση της ανάθεσης και την προμήθεια των ασθενοφόρων αυτά παραδίδονται από τον Υπουργό Οικονομικών στον Υπουργό Υγείας για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ΕΚΑΒ. Επτά (7) ασθενοφόρα διατίθενται ισομερώς στις ΥΠΕ και τρία (3) ασθενοφόρα διατίθενται ισομερώς στις ΥΠΕ Αττικής, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος και Μακεδονίας».

### III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

14. Σε ό,τι αφορά στο εν θέματι αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών περί παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, ήτοι για λόγους που άπτονται κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίσταση, λεκτέα τα ακόλουθα:

Το υπό εξέταση αίτημα αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμήθειας δέκα (10) ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του Εθνικού Συστήματος Υγείας, ήτοι πρόκειται για δημόσια σύμβαση προμήθειας του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση 8 του ν. 4412/2016.

Η αιτούσα, ήτοι το Υπουργείο Οικονομικών, αποτελεί αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 1α του ν. 4412/2016, και συγκεκριμένα κεντρική κυβερνητική αρχή (άρθρο 2 παρ. 1 περ. 2 του ιδίου ως άνω νόμου).

Δεδομένου δε ότι η εκτιμώμενη αξία των αιτούμενων δημοσίων συμβάσεων, ποσού 500.300,00€ χωρίς ΦΠΑ, υπερβαίνει το ισχύον χρηματικό κατώφλι του άρθρου 5 περ. β' του ν. 4412/2016 για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών των κεντρικών κυβερνητικών αρχών, όπως η αιτούσα, συντρέχει αρμοδιότητα της Αρχής για εξέταση του αιτήματος για παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, ως ισχύει.

Στο πλαίσιο του υπό εξέταση αιτήματος, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2021: «[...] 2. Η προμήθεια των δέκα (10) ασθενοφόρων διενεργείται από το Υπουργείο Οικονομικών, ως αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τους ορισμούς της περ. γ` της παρ. 2 του [άρθρου 32](#) του ν. [4412/2016](#) (Α`147), με τις τεχνικές προδιαγραφές που του διαβιβάζονται από το ΕΚΑΒ [...]», καθορίζεται δε, με το εν λόγω άρθρο, η διαδικασία υποβολής προσφορών, το κριτήριο

ανάθεσης, ειδικοί όροι εκτέλεσης της σύμβασης, καθώς και το ζήτημα της παράδοσης των ασθενοφόρων από τον Υπουργό Οικονομικών στον Υπουργό Υγείας και της διάθεσης αυτών στις ΥΠΕ της χώρας.

**15.** Συναφώς, επισημαίνονται τα εξής:

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, και βλ. σχετικώς ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35).

Οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας, το δε βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

**16.** Εν προκειμένω, η αιτούσα ρητώς επικαλείται, δια του ανωτέρω υποβληθέντος εγγράφου της, ως νομική βάση του αιτήματός της, τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, ήτοι λόγους που άπτονται κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίσταση.

Η εφαρμογή της ως άνω νομικής βάσης προϋποθέτει τη σωρευτική συνδρομή των κάτωθι προϋποθέσεων:

- i) ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,
- ii) ύπαρξη απρόβλεπτης περιστασης,
- iii) ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περιστασης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,
- iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και
- v) ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

**17.** Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου. Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007 και πλέον άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011).

Επιπλέον, αντίστοιχη είναι η κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008). Σημειώνεται, περαιτέρω, η κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το ότι γεγονότα, όπως η προσεχής λήξη ισχύος των συμβάσεων υπηρεσιών, ή η ανάγκη παροχής των σχετικών υπηρεσιών για την εύρυθμη λειτουργία του φορέα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν απρόβλεπτες περιστάσεις (βλ. ενδεικτικά ΕΣ Τμ. VI 93/2011, 91/2007, Κλ. Ζ 264/2010, Κλ. ΣΤ 205/2007, Τμ. VI 58/2005, 91/2007, 19/2009).

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν δεν πληρούνται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

**18.** Περαιτέρω επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2021, προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα χρησιμοποίησης της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 από το Υπουργείο Οικονομικών για την υπό εξέταση προμήθεια 10 ασθενοφόρων, με διάθεση χρηματικών ποσών από τον ειδικό λογαριασμό «*Είσπραξη δωρεών προς αποπληρωμή εκτάκτων δαπανών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19*».

Στο σημείο αυτό, υπενθυμίζεται ότι η προσφυγή στη διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 αποτελεί διαδικασία ανάθεσης που προβλέπεται στο αντίστοιχο άρθρο της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τη μεταφορά στην εθνική νομοθεσία με το ν. 4412/2016 εφαρμόζεται ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί σε σειρά Γνωμών της Αρχής (ενδεικτικά Α10, 14, 16, 20, 21, 31, 32) και στην Κατευθυντήρια Οδηγία (Κ.Ο.) 24/2020 της Αρχής (ΑΔΑ: ΨΟΗ00ΞΤΒ-ΦΔ7), το άρθρο 32 εφαρμόζεται κατά περίπτωση, χωρίς να απαιτείται ειδική νομοθετική ρύθμιση, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι τιθέμενες σε αυτό προϋποθέσεις.

Συνεπώς, δεν απαιτείται ειδική εθνική διάταξη για την προσφυγή από μέρους της αναθέτουσας αρχής στο άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, όπως δε έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες γνώμες

της Αρχής<sup>1</sup> επί υποβληθέντων αιτημάτων παροχής σύμφωνης γνώμης για προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, «οι προϋποθέσεις για την προσφυγή στη διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 πρέπει να εξετάζονται κάθε φορά *ad hoc*, κατά το διδόμενο πραγματικό, αυτοτελώς και ανεξαρτήτως τυχόν θεσπιζομένων νομοθετικών "τεκμηρίων", τουλάχιστον για τις συμβάσεις άνω των ορίων». Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Αρχή οφείλει να εξετάζει *ad hoc* – σε κάθε περίπτωση- τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016. Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, πάντως, η ανωτέρω νομοθετική πρόβλεψη, ήτοι η δυνατότητα χρησιμοποίησης των διατάξεων του εν λόγω άρθρου, που έχει αναγνωριστεί και σε νομοθετικό επίπεδο, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι καταδεικνύει τη βούληση του νομοθέτη να επισπευσθεί η υπό κρίση διαδικασία με την εφαρμογή των εν λόγω προϋποθέσεων του άρθρου 32 ν. 4412/2016 (πρβλ. αντιστοίχως και Δ98/2020, Δ6, Δ13 και Δ16/2021 γνώμες της Αρχής).

Όπως έχει επισημάνει η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης διατάξεων Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) στο πλαίσιο αντιμετώπισης του κορονοϊού, το ενωσιακό δίκαιο δημοσίων συμβάσεων, προβλέπει για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων περιστάσεων, την ενεργοποίηση ρήτρας «δικαίου της ανάγκης»<sup>2</sup>, δυνατότητα η οποία παρέχεται στον ν. 4412/2016, για τις αναθέτουσες αρχές, δυνάμει του άρθρου 32, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίσταση, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού και δη μόνο στο απολύτως απαραίτητο μέτρο και υπό τον όρο ότι η κατεπείγουσα κατάσταση δεν οφείλεται σε έλλειψη επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής.

Περαιτέρω, όπως έχει ήδη τονίσει η Αρχή σε προηγούμενες Γνώμες της (πρβλ. ανωτέρω), το γεγονός ότι εθνική νομοθετική ρύθμιση αναφέρεται στην ανάθεση σύμβασης με βάση τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ', δεν καθιστά περισσότερο ελαστικές τις προϋποθέσεις εφαρμογής του ανωτέρω άρθρου, τουλάχιστον ως προς τις συμβάσεις άνω των ορίων, το δε βάρος απόδειξης ότι συντρέχουν πράγματι οι εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την παρέκκλιση, εξακολουθεί να φέρει η αναθέτουσα αρχή που τις επικαλείται.

Συναφώς, ως προς την προσφυγή σε αυτή τη διαδικασία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει τονίσει σε Ανακοινώσεις της<sup>3</sup> ότι η πλήρωση των προϋποθέσεων πρέπει να είναι σωρευτική και η ερμηνεία τους συστατική<sup>4</sup>. Επιπροσθέτως σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις σχετικές Ανακοινώσεις της Ε.Ε., η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς «να διαπραγματεύονται απευθείας με τους δυνητικούς αναδόχους· δεν επιτρέπει την απευθείας ανάθεση σε προεπιλεγμένο οικονομικό φορέα, εκτός αν μόνο ένας τέτοιος

---

<sup>1</sup> Πρβλ. ενδεικτικά Δ81/2020 και Δ100/2020 Γνώμες της Αρχής.

<sup>2</sup> Πρβλ. συναφώς, ενδεικτικά, Γνώμη Α10/2020 της Αρχής, καθώς και αιτιολογική σκέψη 41 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

<sup>3</sup> Βρυξέλλες, 9.9.2015 COM(2015) 454 final σχετικά με το άσυλο, όπως και η πρόσφατη «Ανακοίνωση με οδηγίες σχετικά με τη χρήση του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με την κρίση της νόσου COVID-19» (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1.4.2020 C 108 I/1).

<sup>4</sup> Πρβλ. C- 275/08, Επιτροπή κατά Γερμανίας, και C-352/12, Consiglio Nazionale.

φορέας θα είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση εντός των τεχνικών και χρονικών περιορισμών που επιβάλλονται από τον κατεπείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης».

19. Εν προκειμένω, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

A. Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο υποβληθέν αίτημά της, η αιτούσα επικαλείται τα εξής:

«Στην υπό κρίση περίπτωση, η **κατεπείγουσα ανάγκη** προκύπτει από την πρωτόγνωρη παγκόσμια υγειονομική συγκυρία που έχει προκαλέσει η νόσος Covid-19, και συνίσταται στην άμεση και ασφαλή διακομιδή ασθενών που νοσούν με σοβαρά συμπτώματα της νόσου Covid-19 στα νοσηλευτικά ιδρύματα αναφοράς για την αντιμετώπιση της νόσου και την παροχή της απαιτούμενης ιατρικής φροντίδας και παρακολούθησης σε κάθε Υγειονομική Περιφέρεια (εφεξής «Νοσοκομεία-Covid»), καθώς και στην άμεση και ασφαλή διακομιδή ασθενών που πάσχουν από άλλες ασθένειες και χρήζουν ιατρικής παρακολούθησης και νοσηλείας στα υπόλοιπα νοσηλευτικά ιδρύματα, και στην εσωτερική μεταξύ των νοσηλευτικών ιδρυμάτων ανακατανομή περιστατικών με βάση το είδος της ασθένειας και την διαθεσιμότητα κλινών.

Το κατεπείγον της συγκεκριμένης ανάγκης έγκειται στην μεγάλη πίεση που έχει προκληθεί στο Εθνικό Σύστημα Υγείας λόγω της συγκεκριμένης υγειονομικής συγκυρίας και των αυξημένων απαιτήσεων, ενώ έχει ενταθεί ενόψει του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού ατόμων που πάσχουν από τη νόσο Covid-19 και χρήζουν στενής ιατρικής παρακολούθησης και νοσηλείας.

Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα κάτωθι διαγράμματα,<sup>5</sup> ο αριθμός επιβεβαιωμένων κρουσμάτων Covid-19 στην Ελλάδα βαίνει γεωμετρικά αυξανόμενος.

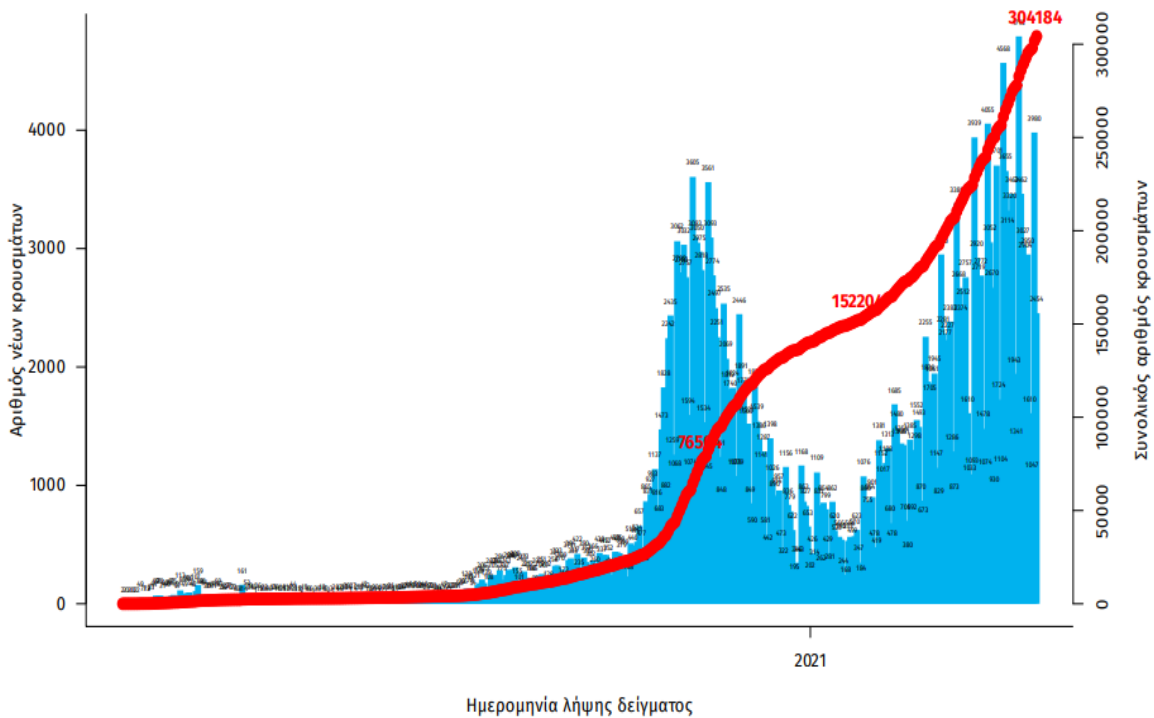
**Διάγραμμα 1: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων Covid-19 στην Ελλάδα,**

**14 Απριλίου 2021<sup>6</sup>**

---

<sup>5</sup> Βλ. Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης λοίμωξης από το νέο κορωνοϊό (COVID-19) ISO WEEK 14 - Δεδομένα έως 14 Απριλίου 2021, ώρα 15:00, σελ. 1, διαθέσιμη σε: <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/covid-gr-daily-report-20210414.pdf> (τελευταία πρόσβαση 15.04.2020).

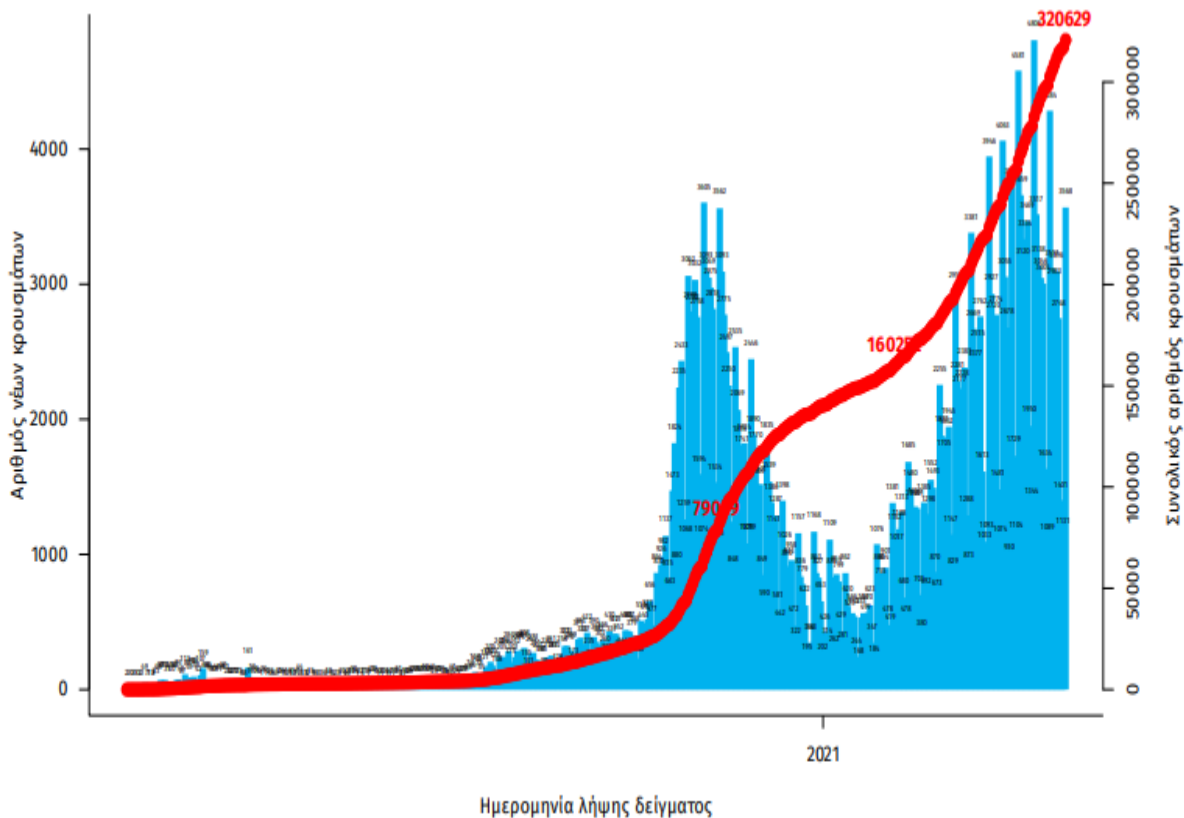
<sup>6</sup> Βλ. Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης λοίμωξης από το νέο κορωνοϊό (COVID-19) ISO WEEK 14 - Δεδομένα έως 14 Απριλίου 2021, ώρα 15:00, σελ. 1, διαθέσιμη σε: <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/covid-gr-daily-report-20210414.pdf> (τελευταία πρόσβαση 15.04.2020).



Σημ.: οι στήλες στο Διάγραμμα 1 εκφράζουν τον αριθμό νέων κρουσμάτων με βάση την ημερομηνία λήψης εργαστηριακού δείγματος, και όχι με βάση την ημερομηνία ανακοίνωσης των κρουσμάτων.

## Διάγραμμα 2: Αριθμός εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων Covid-19 στην Ελλάδα, 20 Απριλίου 2021<sup>7</sup>

<sup>7</sup> Βλ. Ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης λοίμωξης από το νέο κορωνοϊό (COVID-19) ISO WEEK 14 - Δεδομένα έως 20 Απριλίου 2021, ώρα 15:00, σελ. 1, διαθέσιμη σε: <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/covid-gr-daily-report-20210420.pdf> (τελευταία πρόσβαση 21.04.2020).



Σημ.: οι στήλες στο Διάγραμμα 1 εκφράζουν τον αριθμό νέων κρουσμάτων με βάση την ημερομηνία λήψης εργαστηριακού δείγματος, και όχι με βάση την ημερομηνία ανακοίνωσης των κρουσμάτων.

Μάλιστα, σύμφωνα με τα στοιχεία ημερήσιας επισκόπησης για την πορεία του Covid-19 στην Ελλάδα, στις 13.04.2021 οι νοσοκομειακές εισαγωγές ασθενών με Covid-19 ανήλθαν πανελλαδικά σε 562 και οι διασωληνωμένοι ασθενείς ανήλθαν σε 809, ενώ στις 20.04.2021 οι διασωληνωμένοι ασθενείς ανήλθαν πανελλαδικά σε 847.<sup>8</sup>

Επίσης, σύμφωνα με την υπ' αρ. πρωτ. 17885/21.04.2021 επιστολή του ΕΚΑΒ προς τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία επισυνάπτεται, προκύπτει ισχυρότατη αύξηση των διακομιδών ασθενών που νοσούν με Covid-19. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΕΚΑΒ, ενώ το διάστημα 01.12.2020 – 31.12.2020 οι εν λόγω διακομιδές ανήλθαν σε 24.416, το διάστημα 01.03.2021 – 31.03.2021 αυξήθηκαν σε 33.340, με τον συνολικό αριθμό διακομιδών ασθενών Covid-19 για το διάστημα Δεκεμβρίου 2020 – Μαρτίου 2021 να ανέρχεται σε 110.557.

Η συνεχής αυξητική τάση των εν λόγω εισαγωγών απαιτεί την έγκαιρη και ασφαλή διακομιδή τους στα νοσηλευτικά ιδρύματα, ώστε, αφενός, να παρέχεται άμεσα η απαιτούμενη ιατρική περίθαλψη, αφετέρου να διασφαλίζεται η αποφυγή της διασποράς της νόσου κατά την μετακίνησή τους. Συγχρόνως, εξακολουθεί να υφίσταται η ανάγκη άμεσης και ταχείας διακομιδής των ασθενών με

<sup>8</sup> Ιστοσελίδα gov.gr, Ημερήσια Επισκόπηση, διαθέσιμη σε: <https://covid19.gov.gr/covid19-live-analytics/> (τελευταία πρόσβαση 21.04.2020).

συνθήκες ή χρόνιες ασθένειες που ομοίως χρειάζονται ιατρική νοσηλεία, η οποία καλύπτεται από τα διαθέσιμα μέσα διακομιδής του ΕΚΑΒ. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία,<sup>9</sup> τα υπάρχοντα μέσα διακομιδής διαμορφώνονται ως εξής:

Ασθενοφόρα	735
Ειδικές Κινητές Μονάδες Επείγουσας Προνοσοκομειακής Ιατρικής	102
Μοτοσυκλέτες	25
Μικρά οχήματα ταχείας πρόσβασης (smart, saxo)	4
Ελικόπτερα	3
Αυτοκινούμενα Συντονιστικά Κέντρα	2
Οχήματα Αντιμετώπισης Καταστροφών	2
Ασθενοφόρα που έχουν παραχωρηθεί από το ΕΚΑΒ και χρησιμοποιούνται από Νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας	350

Δεδομένων των ανωτέρω, και όπως προκύπτει και από το προαναφερθέν έγγραφο αίτημα του ΕΚΑΒ προς το Υπουργείο Οικονομικών, η προμήθεια των δέκα (10) ασθενοφόρων κρίνεται κατεπείγουσα και απολύτως αναγκαία για την ταχεία διακομιδή των ασθενών με Covid-19.

Η ικανοποίηση της συγκεκριμένης κατεπείγουσας ανάγκης δεν συμβαδίζει με τις **προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες**, και, συγκεκριμένα, με τις προθεσμίες διενέργειας διαγωνισμών με ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία (άρθρα 27 και 28 του ν.4412/2016). Ειδικότερα, ακόμα και για την πλέον ταχεία διαδικασία, ήτοι την ανοιχτή διαδικασία του άρθρου 27 του ν. 4412/2016 “Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών είναι 35 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης σύμβασης” ή “Σε περίπτωση που επείγουσα κατάσταση, δεόντως αιτιολογημένη από τις αναθέτουσες αρχές, καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ελάχιστη προθεσμία που δεν είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης της σύμβασης”. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω στοιχεία και βασιζόμενοι σε προηγούμενη εμπειρία του Υπουργείου Οικονομικών, από την επιλογή του αναδόχου μέχρι την τελική σύμβασή του παρεμβάλλονται τουλάχιστον 4 μήνες, ενώ το σχετικό διάστημα, σύμφωνα και με προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες, δύναται να ανέλθει έως και τουλάχιστον οκτώ (8) μήνες (χωρίς να ληφθούν υπόψη τυχόν προσφυγές). Σημειώνεται, δε, ότι όπως κριθεί από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (βλ. Δ94/2020, Δ16/2021 και Δ21/2021 γνώμες της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.), οι ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα λόγω των εκτάκτων μέτρων αποφυγής και περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού συνδέονται άμεσα με ενδεχόμενη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση μίας σχετικής διαγωνιστικής διαδικασίας, με αποτέλεσμα να οδηγούμαστε σε περαιτέρω επιμήκυνση του χρόνου περάτωσης των ανοιχτών ή κλειστών διαγωνιστικών διαδικασιών. Ωστόσο, η αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών του Ε.Σ.Υ. και του ΕΚΑΒ λόγω των επικαλούμενων περιστάσεων προϋποθέτει ταχύτατες και λειτουργικές λύσεις για την άμεση εξασφάλιση της διακομιδής του

<sup>9</sup> Ιστοσελίδα ΕΚΑΒ, Μέσα διακομιδής, διαθέσιμη σε <https://www.ekab.gr/mesa-diakomidis/> (τελευταία πρόσβαση 15.04.2020).



*συνεχώς αυξανόμενου αριθμού νοσούντων από τον Covid-19, και δεν επιδέχεται χρονική καθυστέρηση.*

*Επομένως, η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση καθίσταται η μοναδική πρόσφορη λύση για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από την κατεπείγουσα ανάγκη σκοπού».*

**Β.** Εκ των ανωτέρω διαλαμβανομένων και από τα στοιχεία που προσκομίζει και επικαλείται η αιτούσα, προκύπτει η κατεπείγουσα ανάγκη την οποία επικαλείται για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων προμήθειας 10 ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Η κατεπείγουσα ανάγκη προέκυψε κατόπιν της πρωτόγνωρης παγκόσμιας υγειονομικής συγκυρίας που προκλήθηκε από τη νόσο Covid-19 και έγκειται στην ανάγκη άμεσης και ταχύτατης -το δυνατόν- ασφαλούς διακομιδής των ασθενών που νοσούν με σοβαρά συμπτώματα της νόσου Covid-19 στα νοσηλευτικά ιδρύματα αναφοράς για νοσηλεία και παροχή της απαιτούμενης ιατρικής φροντίδας, καθώς και στην άμεση και ασφαλή διακομιδή ασθενών που πάσχουν από άλλες ασθένειες και χρήζουν ιατρικής παρακολούθησης και νοσηλείας στα υπόλοιπα νοσηλευτικά ιδρύματα, και στην εσωτερική μεταξύ των νοσηλευτικών ιδρυμάτων ανακατανομή περιστατικών με βάση το είδος της ασθένειας και την διαθεσιμότητα κλινών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκομίζει η αιτούσα, συμπεριλαμβανομένων στατιστικών στοιχείων από το ΕΚΑΒ και διαγραμμάτων από τον ΕΟΔΥ, το κατεπείγον της συγκεκριμένης ανάγκης έγκειται στη μεγάλη πίεση που έχει προκληθεί στο Εθνικό Σύστημα Υγείας λόγω της συγκεκριμένης υγειονομικής συγκυρίας και των αυξημένων απαιτήσεων, ενώ έχει ενταθεί, λόγω του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού ατόμων που πάσχουν από τη νόσο Covid-19 και χρήζουν στενής ιατρικής παρακολούθησης και νοσηλείας. Εξ αυτού του λόγου, διαπιστώνεται κατακόρυφη αύξηση της ανάγκης διακομιδής έκτακτων περιστατικών με ασθενοφόρα, στην οποία ο στόλος των ασθενοφόρων και κινητών μέσων που διαθέτει σήμερα το ΕΚΑΒ δεν επαρκεί, προκειμένου να ανταποκριθεί άμεσα και αποτελεσματικά στις αυξανόμενες και έκτακτες απαιτήσεις, λόγω και του τρίτου κύματος της πανδημίας αλλά και των μεταλλάξεων του κορωνοϊού.

Περαιτέρω, κι όσον αφορά στη δυνατότητα επιλογής άλλων ανταγωνιστικών διαδικασιών, ανοικτών ή κλειστών, έστω με συντετμημένες προθεσμίες (βλ. άρθρο 27 παρ. 3 ή 28 παρ. 3 του ν. 4412/2016), σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της αιτούσας και κατά την τεχνική κρίση της, η οποία βασίζεται σε προηγούμενη εμπειρία του Υπουργείου Οικονομικών και σε συγκριτικά στοιχεία από τη διενέργεια συναφών διαγωνιστικών διαδικασιών του Υπουργείου στο παρελθόν, συνάγεται ότι απαιτείται χρονικό διάστημα τουλάχιστον 4 μηνών για τη διενέργεια της διαδικασίας ανάθεσης των αιτούμενων συμβάσεων, ενώ το σχετικό διάστημα, σύμφωνα και με προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες, δύναται να ανέλθει έως και τουλάχιστον οκτώ (8) μήνες (χωρίς να ληφθούν υπόψη τυχόν προσφυγές). Ωστόσο, όπως επικαλείται η αιτούσα, η αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών του Ε.Σ.Υ. και του ΕΚΑΒ, λόγω των επικαλούμενων περιστάσεων, προϋποθέτει ταχύτατες και λειτουργικές λύσεις για την άμεση εξασφάλιση της διακομιδής του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού νοσούντων από τον Covid-19, και δεν επιδέχεται οιαδήποτε χρονική καθυστέρηση. Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται από τα στοιχεία που προσκομίζει το ΕΚΑΒ, το οποίο συνομολογεί την ανεπάρκεια του στόλου των ασθενοφόρων και την αδυναμία του να ανταποκριθεί στην επικαλούμενη κορύφωση της υγειονομικής κρίσης της πανδημίας του Covid-19.

## ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περιστασης:

**A.** Ως προαναφέρθηκε, απρόβλεπτη περίσταση νοείται ως έκτακτο και ασυνήθιστο γεγονός που αντικειμενικά δεν ήταν σε θέση να προβλεφθεί σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής. Στο πλαίσιο αυτό δέον όπως εξεταστεί εάν τα διαλαμβανόμενα στον φάκελο του αιτήματος συνιστούν τέτοιες περιστάσεις. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, η προϋπόθεση περί απροβλέπτου περιστάσεως άπτεται της εξέτασης του κατά πόσον η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή /ο εκάστοτε αναθέτων φορέας όφειλε, αντικειμενικά και με βάση τα διδάγματα της κοινής λογικής και πείρας να είχε προβλέψει ένα γεγονός και όχι εάν το πρόέβλεψε πραγματικά.<sup>10</sup> Ως εκ τούτου, προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης δεν είναι επιτρεπτή εάν υφίστατο δυνατότητα πρόβλεψης των αναγκών σε υπηρεσίες, προμήθειες ή έργα και κατά συνέπεια δυνατότητα ενέργειας προς κάλυψη των αναγκών,<sup>11</sup> με έγκαιρο προγραμματισμό και τήρηση των συνήθων διαδικασιών σύναψης σύμβασης.

Επαναλαμβάνεται και στο σημείο αυτό, ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει τη με αριθμ. 2020/C 108 I/01 Ανακοίνωση με θέμα: *«Οδηγίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη χρήση του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με την κρίση της νόσου COVID-19»*,<sup>12</sup> προς τον σκοπό παροχής οδηγιών στα Κράτη Μέλη σχετικά με τις δυνατότητες και ευελιξίες που παρέχονται από το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων κατά την τρέχουσα χρονική περίοδο. Στην εν λόγω Ανακοίνωση γίνεται ρητή αναφορά στην πανδημία του κορονοϊού και στις συνέπειες αυτή επέχει, ως μια ακραία και απρόβλεπτη κατάσταση επείγοντος και παρέχονται οδηγίες στα Κράτη Μέλη σχετικά με τη χρήση των δυνατοτήτων ευελιξίας κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων/ συμβάσεων κατά την παρούσα εξαιρετική συγκυρία, οι οποίες περιλαμβάνουν χρήση των επισπευσμένων διαδικασιών καθώς και της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης. Επιπροσθέτως και ιδίως, η ως άνω Ανακοίνωση αφορά στις περιπτώσεις αντιμετώπισης της ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες που συνέχονται άμεσα με την αποφυγή της διασποράς και την προστασία από τον ιό<sup>13</sup>.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά στην τεκμηρίωση της απρόβλεπτης περιστασης και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στον φάκελο της υπόθεσης, η αιτούσα επικαλείται τα εξής:

*«Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου. Κατά πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, «ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται εκείνα τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία, ακριβώς επειδή δεν μπορούσαν να είναι γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα της ευθύνης της, κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο από την ίδια προγραμματισμό των αναγκαίων για την αντιμετώπισή τους ενεργειών. Περαιτέρω, η επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται για την ανάθεση*

---

<sup>10</sup> Βλ. συναφώς Ράϊκος, Βλάχου, Σαββίδη «Δημόσιες Συμβάσεις ν. 4412/2016 Ερμηνεία κατ' άρθρο», Εκδόσεις Σάκκουλα, 2018, 337.

<sup>11</sup> Πρβλ. ΔΕΚ C-107/92.

<sup>12</sup> 2020/C 108 I/01

<sup>13</sup> Πρβλ. ό.π., σημείο 1 της Ανακοίνωσης.

εκείνων μόνο των εργασιών, που είναι απολύτως αναγκαίες για την άμεση εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων αναγκών που προέκυψαν εξαιτίας των απρόβλεπτων γεγονότων, και όχι για την κάλυψη των τακτικών αναγκών της» (βλ. ΕλΣυν. Ζ' Κλιμάκιο πράξη 164/2018 και Τμήμα VI απόφαση 1326/2018 και τις εκεί παραπομπές σε ΕλΣυν. Τμ. Μειζ. Επτ. Συνθ. 707/2013, VI Τμ. 3015, 3217/2012, κ.ά.).

Εν προκειμένω, η απρόβλεπτη κατάσταση συνίσταται στην εξάπλωση του κορωνοϊού και στον συνακόλουθα συνεχώς αυξανόμενο αριθμό περιστατικών νοσούντων με Covid-19 που χρήζουν άμεσης διακομιδής και νοσηλείας στα Νοσοκομεία-Covid ενόψει των ιδιαίτερα μεταδοτικών μεταλλάξεων του κορωνοϊού που εμφανίστηκαν στην ελληνική επικράτεια κατά τη διάρκεια του τρίτου κύματος της πανδημίας. Ειδικότερα, οι εν λόγω μεταλλάξεις παρουσιάζουν αυξημένη και ταχύτατη μεταδοτικότητα, με αποτέλεσμα να οδηγούν σε ταχύτερη εξάπλωση του ιού στην κοινότητα και, αντιστοίχως, σε υπέρμετρη αύξηση των αναγκών διακομιδής περαστικών νοσούντων στα Νοσοκομεία-Covid. Η μεταδοτικότητα των εν λόγω μεταλλάξεων είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από όσο περίμενε κανείς και από όσο αναμενόταν, με αποτέλεσμα να υπερβαίνει τις προβλέψεις για τα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί για την ενίσχυση του Ε.Σ.Υ., και, συνεπώς, να οδηγεί στην δημιουργία απρόβλεπτης κατάστασης.

Αντίθετα, η επικαλούμενη απρόβλεπτη κατάσταση του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού περιστατικών που χρήζουν διακομιδής στα Νοσοκομεία-Covid δεν σχετίζεται με την κάλυψη τακτικών αναγκών του Ε.Σ.Υ., ούτε οφείλεται στην κάλυψη τέτοιων αναγκών, δεδομένου ότι η διακομιδή ασθενών που πάσχουν από συνήθειες ή χρόνιες νόσους, ήτοι ασθενειών διάφορων του Covid-19, καλύπτεται από τον υπάρχοντα αριθμό ασθενοφόρων και μέσων διακομιδής, όπως αναφέρονται ανωτέρω υπό **ι**), τα οποία, όμως, εν προκειμένω, καλούνται να εξυπηρετούν και τις έκτακτες νέες ανάγκες για την διακομιδή ασθενών με Covid-19, οι οποίες συνεχώς αυξάνονται.

Σημειώνεται, δε, ότι σε παγκόσμιο επίπεδο, η πανδημία του κορωνοϊού θέτει υπό δοκιμασία τα εθνικά συστήματα υγείας, τα οποία καλούνται να ανταπεξέλθουν στις απρόβλεπτες συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΟΔΥ, το επιδημιολογικό φορτίο στην επικράτεια είναι αυξημένο. Το τελευταίο διάστημα έχει αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των ενεργών κρουσμάτων αλλά και των νέων εισαγωγών στα νοσοκομεία με νόσο COVID-19, ενώ η πανδημία πλήττει κυρίως τις μεγάλες πόλεις αλλά και τις πυκνοκατοικημένες μητροπολιτικές περιοχές της χώρας.

Μάλιστα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάνει ρητή αναφορά στην πανδημία του κορωνοϊού και στις συνέπειες που αυτή επέχει ως μια ακραία και απρόβλεπτη κατάσταση επείγοντος, παρέχοντας οδηγίες στα Κράτη Μέλη σχετικά με τη χρήση των δυνατοτήτων ευελιξίας κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων κατά την παρούσα εξαιρετική συγκυρία, οι οποίες περιλαμβάνουν χρήση των επισπευσμένων διαδικασιών καθώς και της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης (πρβλ. τη με αριθμ. 2020/C 108 I/01 Ανακοίνωση με θέμα: «Οδηγίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τη χρήση του πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με την κρίση της νόσου COVID-19»).

**Β.** Εκ των διαλαμβανόμενων στο φάκελο της υπόθεσης ως προς τη θεμελίωση της απρόβλεπτης κατάστασης, προκύπτει ότι η αιτούσα δεν επικαλείται, ως απρόβλεπτη κατάσταση, την πανδημία του κορωνοϊού αυτή καθ' εαυτή, αλλά τις ιδιαίτερα μεταδοτικές μεταλλάξεις του Covid-19 που εμφανίστηκαν στην ελληνική επικράτεια κατά τη διάρκεια του τρίτου κύματος της πανδημίας και οι οποίες παρουσιάζουν αυξημένη και ταχύτατη μεταδοτικότητα, με αποτέλεσμα να έχουν οδηγήσει σε ταχύτερη εξάπλωση του ιού στην κοινότητα – πολύ ταχύτερη και μεγαλύτερη από όσο θα μπορούσε

να προβλέψει και να αναμένει κανείς με βάση τα στοιχεία από τα πρώτα κύματα της πανδημίας του Covid 19. Αντιστοίχως, οι συνθήκες αυτές οδήγησαν σε υπέρμετρη, πέραν των όσων μπορούσε και αναμενόταν να προβλέψει κανείς, αύξηση των αναγκών διακομιδής περιστατικών νοσούντων από Covid 19 στα νοσοκομεία αναφοράς, σε σχέση με τις ανάγκες διακομιδής ασθενών νοσούντων, τόσο από Covid 19 κατά τα πρώτα κύματα της εν λόγω πανδημίας, όσο και από ασθένειες διάφορες του Covid 19, και οι οποίες, στο σύνολό τους, καλύπτονταν από τον υπάρχοντα αριθμό ασθενοφόρων και μέσων διακομιδής. Τα τελευταία, ωστόσο, δεν επαρκούν πλέον για να εξυπηρετήσουν τις έκτακτες ανάγκες για διακομιδή ασθενών με Covid 19 οι οποίες συνεχώς αυξάνονται. Όπως επικαλείται η αιτούσα, «η μεταδοτικότητα των εν λόγω μεταλλάξεων είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από όσο περίμενε κανείς και από όσο αναμενόταν, με αποτέλεσμα να υπερβαίνει τις προβλέψεις για τα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί για την ενίσχυση του Ε.Σ.Υ., και, συνεπώς, να οδηγεί στην δημιουργία απρόβλεπτης περίπτωσης», γεγονός το οποίο επιβεβαιώνεται από τα στατιστικά στοιχεία που προσκομίζονται από το ΕΚΑΒ ως προς τον συνεχώς αυξανόμενο, τους τελευταίους μήνες, αριθμό περιστατικών νοσούντων με Covid-19 που χρήζουν άμεσης διακομιδής και νοσηλείας.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, διαφαίνεται, εν προκειμένω, ότι συντρέχει η προϋπόθεση της απρόβλεπτης περίπτωσης, η οποία αφορά per se στην ανάγκη προστασίας από τον ιό και στην αποφυγή διασποράς του.

**iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει**

Για να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, πρέπει η κατεπείγουσα ανάγκη που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή να οφείλεται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες για αυτήν περιστάσεις, με τις οποίες να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια.

Όπως επικαλείται η αιτούσα, «Η κατεπείγουσα ανάγκη που έχει δημιουργηθεί για την έγκαιρη διακομιδή των συνεχώς αυξανόμενων περιστατικών ασθενών με Covid-19 που χρήζουν νοσηλείας και ιατρικής παρακολούθησης, συνδέεται άμεσα και αιτιωδώς με την προαναφερθείσα απρόβλεπτη περίπτωση, ήτοι με την εξάπλωση της πανδημίας του κορωνοϊού, καθώς αποτελεί απότοκο αυτής [...]».

Στην κρινόμενη υπόθεση, σύμφωνα με τους ανωτέρω ισχυρισμούς της αιτούσας και τα πραγματικά περιστατικά που ανέκυψαν, διαφαίνεται ότι πληρούται, όπως αναδείχτηκε και υπό προϋποθέσεις (i) και (ii) ανωτέρω, η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ αφενός της απρόβλεπτης περίπτωσης λόγω των μεταλλάξεων του κορωνοϊού και της ταχύτητας μετάδοσης της νόσου κατά τη διάρκεια του τρίτου κύματος της πανδημίας που οδήγησε σε ταχύτερη εξάπλωση του ιού στην κοινότητα και αφετέρου της ανακύψασας κατεπείγουσας ανάγκης προμήθειας των δέκα (10) ασθενοφόρων για την ταχεία και ασφαλή διακομιδή ασθενών με κορωνοϊό στα νοσοκομεία αναφοράς Covid-19.

**iv) ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη**

**A.** Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στον υπό εξέταση φάκελο και τα όσα επικαλείται η αιτούσα, «Οι επικαλούμενες περιστάσεις που καθιστούν αναγκαία την προσφυγή στη διαδικασία του άρθρου 32, παρ. 2, περ. γ του ν. 4412/2016 σχετίζονται, όπως αναφέρεται ανωτέρω, με την εξάπλωση της πανδημίας του κορωνοϊού κατά την διάρκεια του τρίτου κύματος της πανδημίας ενόψει και των νέων

μεταλλάξεων του Covid-19 και της αυξημένης μεταδοτικότητάς τους με αποτέλεσμα την υπέρμετρη αύξηση των αναγκών διακομιδής ασθενών στα Νοσοκομεία-Covid.

Η εν λόγω απρόβλεπτη περίσταση, η οποία συντελεί σε αυξημένες και έκτακτες απαιτήσεις για το Ε.Σ.Υ. και το ΕΚΑΒ, δεν απορρέει από ευθύνη του Υπουργείου Οικονομικών, ως αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο δωδέκατο παρ. 2 του ν. 4787/2021, ούτε οφείλεται σε παράλειψη ενεργειών εκ μέρους του ή σε έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας. Αντίθετα, οφείλεται αποκλειστικά σε εξωγενείς παράγοντες, ήτοι στην εξάπλωση της πανδημίας ενόψει της υψηλής μεταδοτικότητας των νέων μεταλλάξεων, η έκταση της οποίας δεν μπορούσε να προβλεφθεί ούτε ήταν αναμενόμενη. Σημειώνεται ότι από την εμφάνιση της πανδημίας στην Ελλάδα, το Υπουργείο Υγείας έχει λάβει πληθώρα μέτρων για την ενίσχυση του Ε.Σ.Υ. και την υγειονομική θωράκιση της χώρας,<sup>14</sup> στο πλαίσιο προγραμματισμού των οποίων δεν ήταν αναμενόμενη η υψηλή μεταδοτικότητα των νέων μεταλλάξεων του κορωνοϊού οι οποίοι εμφανίστηκαν στην χώρα κατά τη διάρκεια του τρίτου κύματος της πανδημίας.

Συνεπώς, εν όψει των ανωτέρω, η επικαλούμενη απρόβλεπτη περίπτωση τίθεται εκτός της σφαίρας επιρροής της αναθέτουσας αρχής, καθώς και των αρμόδιων για το Ε.Σ.Υ. φορέων».

**Β.** Από τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται η αιτούσα και από το σύνολο των διαλαμβανόμενων στο φάκελο στοιχείων, σύμφωνα και με τα όσα αναλυτικώς αναφέρθηκαν υπό προϋποθέσεις (i) και (ii) ανωτέρω, δεν φαίνεται να προκύπτει ευθύνη ως προς τις περιστάσεις που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης, καθώς αυτές δεν οφείλονταν σε παράλειψη δεουσών ενεργειών εκ μέρους της, αλλά σε εξωγενείς παράγοντες, ανεξάρτητους της βούλησής της και πέραν της σφαίρας επιρροής, τόσο της ίδιας όσο και των αρμόδιων, για το Εθνικό Σύστημα Υγείας, φορέων.

Και τούτο, διότι καθίσταται σαφές ότι η κατεπείγουσα ανάγκη για την προμήθεια 10 ασθενοφόρων προέκυψε μεταγενέστερα, ήτοι κατόπιν της συνδρομής της απρόβλεπτης περιστασης – και δη κατά το χρονικό διάστημα των τελευταίων μηνών στη χώρα μας. Για το δε προηγούμενο χρονικό διάστημα, όπως χαρακτηριστικά επικαλείται η αιτούσα προς θεμελίωση της παραπάνω προϋπόθεσης, «[...] από την εμφάνιση της πανδημίας στην Ελλάδα, το Υπουργείο Υγείας έχει λάβει πληθώρα μέτρων για την ενίσχυση του Ε.Σ.Υ. και την υγειονομική θωράκιση της χώρας, στο πλαίσιο προγραμματισμού των οποίων δεν ήταν αναμενόμενη η υψηλή μεταδοτικότητα των νέων μεταλλάξεων του κορωνοϊού οι οποίοι εμφανίστηκαν στην χώρα κατά τη διάρκεια του τρίτου κύματος της πανδημίας», ήτοι είχε επιδειχθεί η δέουσα επιμέλεια ως προς τις διαφαινόμενες –τότε- ανάγκες για τη διακομιδή ασθενών νοσοκόμενων από Covid 19.

---

<sup>14</sup> Ενδεικτικά αναφέρονται τα μέτρα που περιλαμβάνονται στους νόμους 4790/2021 (Α' 48) «Κατεπείγουσες ρυθμίσεις για την προστασία της δημόσιας υγείας από τις συνεχιζόμενες συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, την ανάπτυξη, την κοινωνική προστασία και την επαναλειτουργία των δικαστηρίων και άλλα ζητήματα» και 4764/2020 (Α' 256) «Ρυθμίσεις για την προστασία της δημόσιας υγείας από τις συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, την ενίσχυση των μέσων μαζικής μεταφοράς, την επιτάχυνση της απονομής των συντάξεων, τη ρύθμιση οφειλών προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις», με τους οποίους ψηφίστηκαν τα αντίστοιχα νομοσχέδια του Υπουργείου Υγείας.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2021: «[...] προς τον σκοπό της αγοράς δέκα (10) ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του ΕΣΥ, [...] με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από σχετικό αίτημα του Υπουργού Υγείας, διατίθενται, τα χρηματικά ποσά που συγκεντρώθηκαν έως και την ημέρα έναρξης ισχύος του παρόντος (ήτοι έως τις 26 Μαρτίου 2021 που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως) στον ειδικό λογαριασμό «Είσπραξη δωρεών προς αποπληρωμή εκτάκτων δαπανών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού Covid-19». Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι το υπό κρίση αίτημα υποβλήθηκε προς εξέταση στην Αρχή εντός μηνός περίπου (28.04.21) μετά το πέρας της προθεσμίας που ορίστηκε για την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης των χρηματικών ποσών στον ειδικό λογαριασμό, διαφαίνεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών δεν μπορούσε να προχωρήσει με τις απαιτούμενες ενέργειες σε προγενέστερο χρόνο.

**ν) ως προς το ότι η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης θα λάβει χώρα στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.**

Στο πλαίσιο εξέτασης της εν λόγω προϋπόθεσης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016, πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς το αναγκαίο μέτρο ανάθεσης της σκοπούμενης σύμβασης. Επισημαίνεται ότι η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης νομιμοποιείται μόνο για τις «ποσότητες» και το χρονικό διάστημα εκείνο που είναι πράγματι αναγκαία για την αντιμετώπιση της απρόβλεπτης περίπτωσης. Λόγω του χαρακτήρα της συγκεκριμένης εξαιρετικής διαδικασίας του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, εφαρμογή αυτής είναι επιτρεπτή επί τη βάση της προσωρινής και άμεσης κάλυψης των επικαλούμενων κατεπειγουσών και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των παγίων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής (πρβλ. γνώμες Δ56/2015, Δ127/2018 και Δ75/2019 της Αρχής), ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπειγουσας ανάγκης, υφίσταται δυνατότητα προκήρυξης ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Χαρακτηριστικά, όπως έχει κριθεί με την Δ84/2019 απόφαση της Αρχής, «δεδομένου δε ότι οι εξαιρετικές περιπτώσεις αυτές απαιτούν άμεσες παρεμβατικές ενέργειες για την κάλυψη των κατεπειγουσών αναγκών, η προσφυγή στη διαπραγμάτευση, στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να περιορίζεται στην ανάθεση κείνων των υπηρεσιών που κρίνονται αναγκαίες για την άμεση εξυπηρέτηση και ανακούφιση των σχετικών αναγκών». Επομένως, το κατ' επίκληση της ανωτέρω διάταξης του ν. 4412/2016 αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο και όχι να καλύπτει το σύνολο των αναγκών της αναθέτουσας αρχής, καθώς αυτές μπορούν να καλύπτονται μέσω της ανάθεσης συμβάσεων που συνάπτονται με τις συνήθειες (ανοικτή ή κλειστή) διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω και όπως επικαλείται η αιτούσα, «η σκοπούμενη προμήθεια δέκα (10) ασθενοφόρων σκοπεί αποκλειστικά στην άμεση ανάγκη αποσυμπίεσης του ΕΚΑΒ και εξυπηρέτησης των έκτακτων αναγκών για ταχεία και ασφαλή διακομιδή των ασθενών στα Νοσοκομεία-Covid. Σημειώνεται, δε, ότι δεν τίθεται αριθμητική σύγκριση μεταξύ των εν λόγω δέκα (10) ασθενοφόρων και του συνόλου των διαθέσιμων μέσων διακομιδής του ΕΚΑΒ, όπως αναφέρονται ανωτέρω υπό [προϋπόθεση] i), τα οποία καλύπτουν τις πάγιες και διαρκείς ανάγκες του Ε.Σ.Υ.».

Σε άλλο δε σημείο του υπό κρίση αιτήματος, η αιτούσα αναφέρει ότι: «[...] η επικαλούμενη απρόβλεπτη περίπτωση του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού περιστατικών που χρήζουν διακομιδής στα Νοσοκομεία-Covid δεν σχετίζεται με την κάλυψη τακτικών αναγκών του Ε.Σ.Υ., ούτε οφείλεται στην κάλυψη τέτοιων αναγκών, δεδομένου ότι η διακομιδή ασθενών που πάσχουν από συνήθειες ή

χρόνιες νόσους, ήτοι ασθενειών διάφορων του Covid-19, καλύπτεται από τον υπάρχοντα αριθμό ασθενοφόρων και μέσων διακομιδής, όπως αναφέρονται ανωτέρω υπό ι), τα οποία, όμως, εν προκειμένω, καλούνται να εξυπηρετούν και τις έκτακτες νέες ανάγκες για την διακομιδή ασθενών με Covid-19, οι οποίες συνεχώς αυξάνονται».

Σε κάθε περίπτωση, επαναλαμβάνεται η νομοθετική πρόβλεψη των διατάξεων του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2021, που αναφέρεται στη διάθεση των χρηματικών ποσών που συγκεντρώθηκαν, έως και την ημέρα έναρξης ισχύος του εν λόγω νόμου, στον ειδικό λογαριασμό «Είσπραξη δωρεών προς αποπληρωμή εκτάκτων δαπανών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19», προς τον σκοπό της αγοράς δέκα (10) ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του ΕΣΥ.

Συνεπώς, εκ των ανωτέρω διαλαμβανομένων, διαφαίνεται βασίμως ότι η ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών του υπό εξέταση αιτήματος έχει τεθεί στο αναγκαίο μέτρο, σύμφωνα με την υπό εξέταση προϋπόθεση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις της ψηφισθείσας νομοθετικής ρύθμισης και τα αναφερόμενα στην ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων αυτής, σε συνδυασμό με τα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα από την αιτούσα στοιχεία.

#### **VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

Ενόψει των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, η Αρχή ομόφωνα αποφασίζει: Την παροχή σύμφωνης γνώμης, κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, επί του εξεταζομένου αιτήματος του Υπουργείου Οικονομικών για την προσφυγή του σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, προκειμένου για την ανάθεση, χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, δημοσίων συμβάσεων προμήθειας δέκα (10) ασθενοφόρων για την κάλυψη των αναγκών του ΕΚΑΒ και του Εθνικού Συστήματος Υγείας, για το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων τριακοσίων ευρώ (€ 500.300) χωρίς ΦΠΑ, κατ' εφαρμογή του άρθρου δωδέκατου του ν. 4787/2021, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 6 Μαΐου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Μιχαήλ Εκατομμάτης